

ΕΔΟΚ
Εθνική Διεπαγγελματική
Οργάνωση Κρέατος

Αθήνα 28/02/2017

Αριθ. Πρωτ. : 147

Προς τον

κ. Αποστόλου Ευάγγελο

Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

τον κ. Τσιρώνη Ιωάννη

Αναπληρωτή Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Κοινοποίηση

κ. Αλεξανδρόπουλο Θωμά

Γενικό Διευθυντή Βιώσιμης Ζωικής Παραγωγής και Κτηνιατρικής - ΥΠΑΑΤ

Θέμα: Παρατηρήσεις και προτάσεις για το σχέδιο της ΚΥΑ

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Αξιότιμε κύριε Αναπληρωτή Υπουργέ,

Αναφερόμαστε στο σχέδιο της ΚΥΑ σχετικά με την ιχνηλασιμότητα και την επισήμανση του κρέατος, καθώς και τη διενέργεια επίσημων ελέγχων στην αγορά κρέατος,

Το πεδίο εφαρμογής της ΚΥΑ είναι πολύ ευρύ.

Αφορά σε όλα τα είδη και τις μορφές χρήσης του κρέατος, στα παρασκευάσματα κρέατος και στα προϊόντα με βάση το κρέας καθώς και τα βρώσιμα παραπροϊόντα, των βοοειδών, χοιροειδών, αιγοπροβάτων και πουλερικών.

Αφορά επίσης όλα τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (επιχειρήσεις):

- ο που κατέχουν ζώα που προορίζονται για σφαγή και προέρχονται από την επικράτεια ή άλλα κράτη μέλη της Ε.Ε. ή τρίτες χώρες,
- ο που ασχολούνται με τη σφαγή ζώων,
- ο που ασχολούνται με την εμπορία, τη διακίνηση, τον τεμαχισμό, τη μεταποίηση και την τυποποίηση κρέατος,

- ο που ασχολούνται με τη λιανική πώληση κρέατος, όπως τα κρεοπωλεία και τα καταστήματα λιανικής πώλησης που έχουν τμήμα κρεοπωλείου.

Η ιχνηλασιμότητα και η επισήμανση του κρέατος σε όλα τα φυσικά πρόσωπα και τις επιχειρήσεις μέχρι την παράδοση στον τελικό καταναλωτή ή σε μονάδες ομαδικής εστίασης, ακολουθεί το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο της ΕΕ και της χώρας μας και περιγράφεται διεξοδικά στο σχέδιο της ΚΥΑ και ιδιαίτερα στα άρθρα 6 και 7.

Επ' αυτού τα σχόλιά μας είναι θετικά ως προς την εργασία των αρμόδιων υπηρεσιακών που συνέταξαν την ΚΥΑ σε ότι αφορά στην πληρότητα των ελεγχόμενων διαδικασιών, με την παρατήρηση όμως της πολύ σημαντικής αύξησης της γραφειοκρατίας σε όλα τα στάδια της αλυσίδας παραγωγής, σφαγής, επεξεργασίας και λιανικής.

Επισημαίνουμε επίσης, πως οι μονάδες ομαδικής εστίασης δεν συμπεριλαμβάνονται στα αντικείμενα ελέγχου της λόγω ΚΥΑ.

Ενδιαφέρον όμως παρουσιάζει ο ορισμός των επίσημων αρχών που έχουν αρμοδιότητα στην εφαρμογή του περιεχομένου της ΚΥΑ και τα καθήκοντα που ανατίθενται σε αυτές.

Αρμόδια αρχή για την εποπτεία του συστήματος ελέγχων καθώς και για την εποπτεία του συστήματος της διαδικτυακής σύνδεσης των επιχειρήσεων (σύστημα ΑΡΤΕΜΙΣ) είναι η Διεύθυνση Κτηνοτροφικών Υποδομών και Μεταποίησης Ζωικών Προϊόντων (υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση Βιώσιμης Ζωικής Παραγωγής και Κτηνιατρικής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ)).

Αρμόδιες αρχές για τον συντονισμό και την υλοποίηση των ελέγχων είναι οι Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) των Περιφερειακών Ενοτήτων και ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ «ΔΗΜΗΤΡΑ» (ΕΛ.Γ.Ο. ΔΗΜΗΤΡΑ). (Σημ. η σειρά αναφοράς είναι από την ΚΥΑ).

Αρμόδια αρχή για τη λειτουργία και για την ορθή χρήση της ηλεκτρονικής εφαρμογής «ΑΡΤΕΜΙΣ» είναι ο ΕΛ.Γ.Ο. ΔΗΜΗΤΡΑ.

Δηλαδή, υπάρχουν στην πράξη τρεις αρμόδιες αρχές, η Διεύθυνση Κτηνοτροφικών Υποδομών και Μεταποίησης Ζωικών Προϊόντων του ΥΠΑΑΤ εποπτεύει τους ελέγχους και το ΑΡΤΕΜΙΣ, οι ΔΑΟΚ και η Υπηρεσία Ελέγχων του ΕΛΓΟ – ΔΗΜΗΤΡΑ που τους εφαρμόζουν και επίσης η Υπηρεσία του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ που έχει την ευθύνη της καλής λειτουργίας του ΑΡΤΕΜΙΣ.

Οι αρμοδιότητες των επισήμων αρχών ασκούνται, σύμφωνα με την ΚΥΑ, ως εξής:

Όσον αφορά στη Διεύθυνση Κτηνοτροφικών Υποδομών και Μεταποίησης Ζωικών Προϊόντων του ΥΠΑΑΤ:

- Λειτουργεί με βάση τα ετήσια σχέδια ελέγχου που καταρτίζει και υποβάλλει για έγκριση ο ΕΛ.Γ.Ο. ΔΗΜΗΤΡΑ και την απολογιστική ετήσια έκθεση στην οποία περιλαμβάνεται και ανάλυση στατιστικών στοιχείων της υλοποίησης του σχεδίου ελέγχου του προηγούμενου έτους.
- Είναι φανερό από τα παραπάνω πως η εποπτεύουσα αρχή δηλαδή η αρμόδια Διεύθυνση του ΥΠΑΑΤ, δεν έχει άμεση εμπλοκή στους ελέγχους αλλά ενημερώνεται γραφειοκρατικά και μάλιστα σε ετήσια βάση.

Όσον αφορά στην πραγματοποίηση των ελέγχων:

- Οι έλεγχοι πραγματοποιούνται από κλιμάκια που συστήνονται σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα με απόφαση του προϊσταμένου της οικείας ΔΑΟΚ, αποτελούμενα από τρεις (3) υπαλλήλους της ΔΑΟΚ της οικείας Περιφερειακής Ενότητας και του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ.
- Αναγράφεται επίσης στην ΚΥΑ πως, η Διεύθυνση Κτηνοτροφικών Υποδομών και Μεταποίησης Ζωικών Προϊόντων του ΥΠΑΑΤ, μπορεί να διενεργεί, κάθε είδους έλεγχο που διασφαλίζει τη σωστή εφαρμογή της ΚΥΑ, μετά από εντολή του Προϊσταμένου της.
- Προφανώς η γενική εποπτεία των ελέγχων εξαρτάται απόλυτα από το διαθέσιμο προσωπικό της εποπτεύουσας διεύθυνσης του ΥΠΑΑΤ και η δυσκολία ουσιαστικής επίβλεψης είναι ακόμη μεγαλύτερη λαμβάνοντας υπόψη πως η έκταση της εποπτείας του συστήματος αναφέρεται σε όλη την επικράτεια.

Σε ότι αφορά στη διαδικτυακή σύνδεση των επιχειρήσεων με την ηλεκτρονική εφαρμογή «ARTEMIS» που πραγματοποιείται από τον ΕΛ.Γ.Ο. ΔΗΜΗΤΡΑ:

- Συνδέονται υποχρεωτικά όλες οι εμπορικές επιχειρήσεις (όχι τα φυσικά πρόσωπα) και οι επιχειρήσεις λιανικής εφόσον διαθέτουν τρία (3) ή και περισσότερα υποκαταστήματα.
- Οι επιχειρήσεις που έχουν εγγραφεί συμπληρώνουν το μηνιαίο ισοζύγιο αγορών και πωλήσεων προϊόντων εκτός εάν κατά τον προηγούμενο χρόνο

επεξεργάστηκαν ή/και εμπορεύτηκαν κάτω από ογδόντα (80) τόνους κρέατος οπότε αποστέλλουν μόνον στο τέλος κάθε έτους, το «Ετήσιο Ισοζύγιο».

- Αν οι επιχειρήσεις είναι και οι πρώτοι αγοραστές ή οι εισαγωγείς που υποχρεούνται στην καταβολή της ειδικής εισφοράς κρέατος 0,2%, υποβάλλουν στον ΕΛ.Γ.Ο. ΔΗΜΗΤΡΑ δήλωση σχετικά με την αξία του κρέατος, όπως προβλέπεται στην ειδική φόρμα της ηλεκτρονικής εφαρμογής «ARTEMIS».
- Ο ΕΛ.Γ.Ο. ΔΗΜΗΤΡΑ είναι υπεύθυνος για την διατήρηση και εξέλιξη του «ARTEMIS» σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Κτηνοτροφικών Υποδομών και Μεταποίησης Ζωικών Προϊόντων.
- Η Διεύθυνση Κτηνοτροφικών Υποδομών και Μεταποίησης Ζωικών Προϊόντων μεριμνά για τη συγκέντρωση από την ηλεκτρονική εφαρμογή «ARTEMIS» και την παρουσίαση των στατιστικών στοιχείων της αγοράς σε ειδικό πεδίο της ιστοσελίδας του ΥΠΑΑΤ με ελεύθερη πρόσβαση, για την ενημέρωση όλων των ενδιαφερομένων.

Με βάση την περιγραφή του συστήματος ιχνηλασιμότητας και ελέγχων όπως αναφέρεται στην ΚΥΑ, μπορούμε να διατυπώσουμε τις ακόλουθες παρατηρήσεις:

Στο σύστημα εμπλέκονται τρεις φορείς (ΥΠΑΑΤ - ΕΛΓΟ/ΔΗΜΗΤΡΑ – ΔΑΟΚ) που έχουν χαλαρή και όχι σαφώς θεσμοθετημένη διοικητική διασύνδεση μεταξύ τους. Ο γενικός συντονιστής φαίνεται να είναι το ΥΠΑΑΤ, πλην όμως οι δυνατότητές του είναι περιορισμένες καθώς δεν ορίζονται με σαφήνεια τα διοικητικά σημεία επαφής με τους άλλους φορείς ενώ και το ίδιο είναι υπο-στελεχωμένο.

Επί της ουσίας, η εποπτεία εκ μέρους της Διεύθυνσης Κτηνοτροφικών Υποδομών και Μεταποίησης Ζωικών Προϊόντων του ΥΠΑΑΤ, περιορίζεται μόνον στη γενική παρακολούθηση του συστήματος. Η Διεύθυνση δεν έχει ουσιαστική ανάμειξη στη διεξαγωγή των ελέγχων, οι οποίοι πραγματοποιούνται από τον ΕΛΓΟ και τις ΔΑΟΚ, με έλλειψη όμως ενός γενικότερου συντονισμού δεδομένης της περιφερειακής πολυδιάσπασης.

Η σε ετήσια βάση και μόνον γραφειοκρατικού τύπου εποπτεία από την Διεύθυνση Κτηνοτροφικών Υποδομών και Μεταποίησης Ζωικών Προϊόντων του ΥΠΑΑΤ στην Αθήνα, είναι προφανές πως δεν μπορεί να έχει βάθος, λόγω έλλειψης προσωπικού και γενικότερης θεσμικής οργάνωσης, δεδομένου του μεγέθους και του νομικού καθεστώτος που διέπει τον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ.

Είναι γνωστό πως ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, δεν είναι δυνατόν να ελεγχθεί επί της ουσίας διότι δεν υπάρχει θεσμικό πλαίσιο ελέγχου του, πέρα από την ενδεχόμενη διαπίστωση δυσλειτουργιών που θα βασίζονται στις ετήσιες αναφορές, είτε ως προκαταρκτικά σχέδια ελέγχων είτε απολογιστικά.

Προτάσεις βελτίωσης:

- Να ανοίξει για συζήτηση το θέμα της γενικής αναδιοργάνωσης του συστήματος με στόχο τη δημιουργία κεντρικού οργάνου που θα συγκεντρώνει όλες τις αρμοδιότητες ελέγχου και επιβολής κυρώσεων ενώ θα αποφεύγονται και οι επικαλύψεις των ελέγχων.
- Άμεση δημιουργία ενός οργάνου για την αξιοποίηση των πληροφοριών που συγκεντρώνονται στο ΑΡΤΕΜΙΣ, με πίνακες κατάλληλους για την διαχείριση των ελέγχων και στατιστικά αποτελέσματα. Στο πλαίσιο αυτό η δημιουργία της Ομάδας Εργασίας των εμπλεκόμενων φορέων, συμπεριλαμβανομένης και της ΕΔΟΚ, πρέπει να έχει άμεση προτεραιότητα.
- Στο ανωτέρω πλαίσιο άμεση εισαγωγή και αξιοποίηση των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών, σε συνεργασία με την ΕΔΟΚ.
- Ολοκλήρωση της σήμανσης του εκτρεφόμενου πληθυσμού και του κτηνιατρικού μητρώου με την εφαρμογή συνεχούς καταγραφής της δυναμικής εξέλιξης των κτηνοτροφικών μονάδων (γεννήσεις, θάνατοι, κλπ).

Σε ότι αφορά στο θέμα της εισαγωγής και των ταμειακών μηχανών των κρεοπωλείων στο σύστημα της ιχνηλασιμότητας και των ελέγχων.

- Σύμφωνα με το υφιστάμενο σύστημα τα κρεοπωλεία διαθέτουν και χρησιμοποιούν ζυγιστικές μηχανές, οι οποίες εκδίδουν αυτόματα αυτοκόλλητες ετικέτες στις οποίες αναγράφεται το είδος κρέατος, η χώρα καταγωγής ή οι χώρες εκτροφής και το βάρος των πωλούμενων ποσοτήτων.
- Με την υπό συζήτηση ΚΥΑ, τα κρεοπωλεία θα υποχρεούνται να αναγράφουν το είδος κρέατος, τη χώρα καταγωγής ή τις χώρες εκτροφής στα παραστατικά που εκδίδονται από τον φορολογικό ηλεκτρονικό μηχανισμό που χρησιμοποιούν (όπως ταμειακές μηχανές, φορολογικοί εκτυπωτές ΑΔΗΜΕ, ΕΑΦΔΔΣ) ολογράφως ή με συντομογραφία καθώς και το βάρος των πωλούμενων ποσοτήτων.

Τα ανωτέρω σημαίνουν πως **στο σύστημα ιχνηλασιμότητας εισάγεται, εκτός από τη ζυγιστική και η ταμειακή μηχανή**, με στόχο την ολοκλήρωση του συστήματος ελέγχων.

Είναι προφανές πως, η συζήτηση για την χρησιμοποίηση της ζυγιστικής και της ταμειακής μηχανής στο σύστημα της ιχνηλασιμότητας στην πραγματικότητα είναι στρέβλωση της χρηστικότητας των μηχανών αυτών, αφού ουσιαστικά πρόκειται για μηχανήματα παρακολούθησης της αξίας (βάρος και τιμή) και όχι της προέλευσης.

Σε ότι αφορά στην συμμετοχή της ζυγιστικής μηχανής στην ιχνηλασιμότητα, στο πλαίσιο της παρακολούθησης της πορείας του κρέατος από την παραγωγή μέχρι τον καταναλωτή, η παρουσία της στο σύστημα δικαιολογείται μόνον ως του συνδυετικού κρίκου του αγοραστή με το συγκεκριμένο κατάστημα λιανικής. Η συμμετοχή της συνδυάζεται επίσης και με την ιχνηλασιμότητα της ποσότητας του προϊόντος, στην περίπτωση μας του κρέατος, αφού και το μικρότερο τεμάχιο πρέπει να έχει ταυτότητα.

Η ιχνηλασιμότητα δεν συνδυάζεται όμως άμεσα με την αξία του προϊόντος, δηλαδή με την ταμειακή μηχανή, που δείχνει το γινόμενο της ποσότητας επί την τιμή και αφορά την φορολογική αρχή.

Η ιχνηλασιμότητα βασίζεται στην αναγνωρισιμότητα και αυτή θα πρέπει να επιτύχουμε. Η αναγνωρισιμότητα πρέπει ουσιαστικά να προηγείται της εισαγωγής του προϊόντος στο σύστημα ζυγιστικής-ταμειακής μηχανής, αφού με βάση αυτή, δηλαδή την αναγνωρισιμότητα, ο πελάτης έκανε την επιλογή του. Στο σχέδιο της ΚΥΑ ξεκινούμε από την παραδοχή πως ο πελάτης έχει την πρόθεση να αγοράσει κάτι, δεν αναγνωρίζει όμως αυτό που επιθυμεί να αγοράσει και ζητάμε από τη μηχανή, δηλαδή τα παραστατικά της, να επιβεβαιώσει δηλαδή να αποδείξει την επιλογή του.

Επειδή λοιπόν η ζυγιστική δεν είναι το κρίσιμο μέσο ελέγχου της ιχνηλασιμότητας, η ως τώρα χρήση της στο σύστημα δεν έδωσε τα αναμενόμενα αποτελέσματα και το ίδιο θα συνεχίσει να συμβαίνει με την εισαγωγή και της ταμειακής μηχανής, λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη και το ανεπαρκές θεσμικό πλαίσιο που συνοδεύει τους ελέγχους, όπως εκτέθηκε ανωτέρω

Αποτέλεσμα είναι, ότι παρά τις καλές προθέσεις, έχει δημιουργηθεί ένα πολύπλοκο σύστημα ελέγχων το οποίο συνοδεύεται από μεγάλη και διαρκώς αυξανόμενη και ακριβή γραφειοκρατία που συντηρείται από την εισφορά 0,2% στο κρέας, την

οποία μάλιστα πληρώνει ένα μέρος μόνον όσων ασκούν εμπορία, δηλαδή οι πρώτοι αγοραστές.

Τι προτείνουμε:

Χρειάζεται ουσιαστική διαφοροποίηση της προσέγγισης του προβλήματος της ιχνηλασιμότητας όπου περιλαμβάνεται το θέμα των ελληνοποιήσεων του κρέατος.

Η ιχνηλασιμότητα του κρέατος θα πρέπει να έχει πλήρως ολοκληρωθεί πριν από την εισαγωγή του στην ζυγιστική και την ταμειακή μηχανή. Αυτό σημαίνει πως ο πελάτης πριν τη ζύγιση και την πληρωμή θα πρέπει να έχει όλη την απαραίτητη πληροφορία και με απόλυτα καταληπτό τρόπο, για το προϊόν που θέλει να αγοράσει.

Δηλαδή, με άλλα λόγια, διαλέγει εν γνώσει του τι θα πάρει, ζυγίζεται και πληρώνει. Δεν περιμένει από την ζυγιστική ή την ταμειακή μηχανή να επιβεβαιώσει την επιλογή του.

Ζητάμε τον επαναπροσδιορισμό της προσέγγισης του προβλήματος με τα εξής βήματα:

- Η εν λόγω ΚΥΑ δεν εκδίδεται ή εκδίδεται αλλά χωρίς την εισαγωγή και της ταμειακής μηχανής.
- Γίνεται συστηματική και μακροπρόθεσμη προσπάθεια για την αντικειμενική ταξινόμηση των σφάγιων και την ανάλογη διαμόρφωση της τιμής τους.
- Δημιουργία αναγνωρίσιμων σημάτων προέλευσης και ποιότητας τα οποία θα εξασφαλίζουν πως το κάθε προϊόν παρουσιάζεται στις προθήκες λιανικής με επαρκή, εμφανή και αξιόπιστη πληροφορία για την επιλογή του.
- Είναι φανερό πως η επιτυχημένη εφαρμογή των παραπάνω βημάτων θα καταστήσει αυτονόητη την ορθή χρήση και πληροφόρηση από την ζυγιστική και ταμειακή μηχανή, ως προς το είδος, το βάρος, την τιμή και την αξία του προϊόντος.
- Κάθε παρέκκλιση (στο βάρος ή την αξία του προϊόντος) θα είναι έργο των οικονομικών διωκτικών αρχών και θα τιμωρείται ανάλογα.
- Η ΕΔΟΚ έχει στόχο την θεσμοθέτηση εισφοράς σε κάθε επαγγελματία του τομέα του κρέατος και την αξιοποίησή της στην οργάνωση του τομέα. Εδώ περιλαμβάνεται και η δημιουργία των αναγνωρίσιμων σημάτων προέλευσης και ποιότητας που θα ωφελήσουν όχι μόνον τον τομέα του κρέατος αλλά και το κοινωνικό σύνολο γενικότερα.

- Τα ανωτέρω πρέπει να συνοδεύονται από όλα τα μέτρα που έχουμε αναφέρει παραπάνω, όσον αφορά στην αναδιοργάνωση και ενίσχυση του έργου των αρμόδιων φορέων της πολιτείας.

Με τιμή

Γίτσας Ελευθέριος
Πρόεδρος

Γεωργούδης Ανδρέας
Ο Γενικός Διευθυντής

